

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De laude sobrietatis propriè dictæ, de discreto ieiunio, & quòd triplex
distinguitur ieiunium. Cap. LXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

intentio sumedi. Dicit enim Augustinus de doct. Christiana: Quid locis, & tempori, ac personis conueniat, diligenter attendendum est, ne temere flagitia reprehendamus. Potest enim fieri, vt sine aliquo vitio voracitatis, pretiosissimo cibo sapiens vtatur: insipiens autem vilissimæ gulæ flamma in vilissimū cibum inardescat. Debet ergo quisque, prout vires corporis suppetunt & requirunt, tantum sumere de alimentis, quod nec ventrem ieiuniorum ariditate constringat, nec escarum nimietate distendat.

De laude sobrietatis propriè dictæ, de discreto ieiunio, & quod triplex distinguitur ieiunium. Cap. LXXII.

Que est ista, que ascendit per desertum sicut virgula sumi? Sobrietas ex suo nomine moderationem alimentorum significat, quæ ratione regulata significat actum vel habitum virtutis: quod fit quando quis ab alimentis abstinet vt oportet, pro congruentia hominum cum quibus viuunt, & personæ suæ, ac valetudinis suæ necessitate, & hoc in fidei, & dilectiōis virtute, ne scilicet corpus ante tempus ex penuria, vel labore deficiat, nec ex abundantia vel quiete lasciuat. Nam corpus creatū est propter animā, vt illi seruiat & cooperetur ad profectum salutis & virtutis: anima verò propter Deum, vt ei per amorem inhæreat, & inhærendo fruatur illius suauitate, fruendoq; beata fiat. Dicit enim Hieron. quod sine quatuor sensibus viuere possumus, scilicet sine aspectu, auditu, odoratu, & complexu. Absq; gustu autem & alimentis impossibile est corpus humanum subsistere. Adesse ergo debet ratio, vt tales ac tantas sumamus escas, quibus nec oneretur corpus, nec libertas animæ prægrauetur. Vnde modica & temperata alimenta tam carni, quàm animæ sunt utilia. Dicit enim Gregorius, quod per abstinentiam carnis vitia sunt extinguenda, non caro. Sæpe enim dum in illa hostem insequimur, etiā ciuem trucidamus. Et sæpe dum quasi ciui parcimus, ad prælium hostem nutrimus. Et ponit exemplum de chorda in cithara: quæ si minus tenditur, non sonat; si tenditur amplius, raucum sonat. Quia nimirum tanto quisque sibi met moderamine præesse debet, vt ad culpam caro non superbiat, & tamen ad effectū rectitudinis in opere subsistat. Nam, secūdum Chrysost. sicut excessus alimentorum consumit, & computrescere facit corpus, sic sobrietas mater est sanitatis, & delectationis. Nihil enim sic iuandū est, sicut cibus bene digestus; nihil sic salutem, nihil sic sensuū acumen

acumen operatur, nihil sic ægritudinem curat, sicut moderata refectio. Nam secundum Hieronymum, qui ægrotat, non aliter recipit sanitatem, nisi temperato cibo, & castigato victu. Quibus ergo cibus reficitur sanitas, his etiam procul dubio seruari potest.

Ceterum, principalis actus ipsius sobrietatis, est ieiunium. De quo dicit Abbas Isaac: Ieiunium est protectio virtutis, & initium certaminis, & corona continentium, & splendor castitatis, & principium vite Christianitatis, & mater orationis. Sicut enim imitatur oculos sanos desiderium lucis, ita sequitur ieiunium, quod fit cum discretionis desiderium orationis. Pro quo notandum, quod triplex distinguitur ieiunium, scilicet Ecclesie, culpæ, & moderatæ abstinentiæ. Ieiunium Ecclesie est abstinentia victus secundum ordinationem Ecclesie, sine scripto, siue consuetudine approbatam: in quo erit subtractio prandij à carnibus, & etiam ab omnibus, quæ sementiuam trahunt originem à carnibus, præsertim in ieiunijs Quadragesimalibus, vt patet 4. dist. 6. Denique, vbi dicitur: Par & æquum est, vt qui diebus his quadragesimalibus à carnibus animalium abstinemus, ab omnibus quoque, quæ sementiuam trahunt originem carnis, ieiunemus, à lacte scilicet, caseo, & ouis. Ceterum, piscium esus ita Christiano relinquitur, vt hoc ei infirmitatis solatium, non luxuriæ pariat incendium. Hæc ibi. Vnde ieiunium cadit in communi sub præcepto legis naturæ. Quia cum ieiunium sit vtile ad deletionem, & prohibitionem culpæ, & ad elevationem mentis in spiritualia, tenetur vnusquisque tantum vt ieiunijs ex naturali ratione, quantum sibi necessarium est ad prædicta. Veruntamen determinatio temporis, & modi ieiunandi, secundum cõuenientiam & vtilitatem populi Christiani cadit sub præcepto iuris positivi, quod est à Prælati Ecclesie constitutum. Sed quia præcepta, quæ sic per modum communis statuti proponuntur, non eodem modo obligant omnes, sed secundum quod requiritur ad finem, quem legislator intendit: ideo qui tale statutum contemnendo transgreditur, vel etiam qui transgreditur hoc modo, quod finis, quem legislator intendit, impediatur; talis præcepti transgressor iudicatur, & mortaliter peccat. Qui verò ex aliqua rationabili causa, & excusabili statutu non seruat, & in eo casu præsertim, in quo etiam, si legislator adesset, non deerneret esse seruandum, talis transgressio non constituit mortale peccatum. Pro quo notandum, secundum Innocentium, quod omnes sanæ mentis, & doli capaces, ac ieiunare potentes, secundum intentionem

Ieiunium.

Ieiunium
triplex.Ieiunium
Ecclesie.

- Legislatoris ieiunare tenetur indicta ieiunia ab Ecclesia, quia tales possunt peccare; & ideo debent peccata desistere, & poenitentiam agere. Multi tamen excusantur in parte, vel in toto, qui tamen secundum modum suae facultatis ieiunare debent. Oporteret enim quod in ieiunio *rationalabile sit obsequium nostrum*, quia discretum ieiunium, secundum Augustinum mentem purgat & subleuat, carnem spiritui subiicit, cor contritum & humiliatum facit, concupiscentiae nebulas dispergit, libidinum ardores extinguit, & castitatis lumen accendit. Vnde veri Christiani canibus Aegyptijs similari debent, qui secundum Solinum nunquam nisi currendo bibunt de fluuio Nili, eod quod timent à beluis, id est, crocodilis in eodem existentibus, rapi ac deuorari. Fluuius, est vita praesens: canes homines pie viuere cupientes, qui tantum necessaria velut in transitu recipere debent, iuxta illud B. Petri: *Obsecro vos tanquam aduenas & peregrinos, abstinere vos à carnalibus desiderijs, quae militant aduersus animam.* Ieiunium verò culpae potissimum est obseruandum, de quo dicitur de Consecr. dist. 5. c. Ieiunium magnum & generale, est abstinere ab iniquitatibus & illicitis voluptatibus seculi, quod est perfectum ieiunium. In hoc seculo, quasi Quadragesimam celebramus, cum bene viuimus, cum ab iniquitatibus, & illicitis voluptatibus abstinemus. Alioqui, ut ibidem dicitur, c. Nihil enim prodest homini ieiunare, & alia religionis bona agere, nisi mens ab iniquitate, & ab obprobriationibus lingua cohibeatur: nimirum, quia tempore ieiunij, praesertim Quadragesimalis, vitijs omnibus medicina paranda est, & ideo peccata, quae ceteris diebus mala sunt, tunc peiora iudicanda videntur. Nam quanto tempora sunt sanctiora, tanto peccata censentur grauiora, quia dicitur 33. quae. 3. c. Irrisor est, & non poenitens, qui adhuc agit quod poenitet, nec videtur Deum poscere subditus, sed subsannare superbus, canis reuersus ad vomitum, & poenitens reuersus ad peccatum. Quibus ait Dominus apud Isaiam: *Nolite ieiunare sicut ad hanc diem, ut audiatur in excelsis clamor vester. Numquid tale est ieiunium, quod elegi, per diem affligere hominem animam suam? Nonne hoc est maius ieiunium, quod elegi? Dissolue colligationes impietatis, solue fasciculos deprimentes, &c.* Ieiunium denique moderatae abstinentiae, etiam ab omni inordinato delectabili, valde congruum iudicatur, & saluiferum diebus per Ecclesiam Deo specialiter consecratis. *Utamur ergo parcis verbis, cibis, & potibus, &c.* Et Ioel: *Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio, & fletu, & planctu, & scindite corda vestra &c.* Et iterum:

Rom. 12.

1. Per. 2.

Ieiunium
culpae.

Esa. 58.

Ieiunium
moderate
abstinentiae.

Ioel. 2.

iterum: *Egrediatu[r] sponsus de cubili suo, & sponsa de thalamo suo: quia ibidem, quæ sunt alijs temporibus licita, tempore Quadragesimali, & penitentia plerunque sunt fugienda.*

De quadruplici paupertate spiritus, cui soli promittitur iudiciaria potestas, ad quam nos etiam duo alliciunt.

Cap. L XIII.

EXpoliaui me tunica mea, quomodo induar illa? Laui pedes meos, quomodo inquinabo illos? Cantic. 5. Hæc anima sancta loquitur, vehementer aspirans ad dilecti complexum, cui omnia alia versa sunt in fastidium, cætera contemnens vt dilectum lucrifaciat, & per contemplationem iugiter inhaereat: sed vocatur à dilecto, dicente: *Surge*, scilicet ab otio contemplationis ad laborem actionis: *propera*, quia mora surgendi proximis est periculosa: & quia *amica mea*, quantum ad charitatis latitudinem: *columba mea*, quantum ad intentionis rectitudinem: *formosa mea*, quantum ad conuersationis pulchritudine: ideo *veni*, quia non sufficit surgere à quiete contemplationis, nisi pro salute animarum venias ad laborem actionis. *Iam enim hyems infidelitatis irasit, imber persecutionis abijt, & recessit, flores bonorum operum apparuerunt in terra nostra, tempus putationis aduenit.* Nam quinq; genera sarmentorum sunt amputanda, scilicet corruptiones naturæ, operationes prauæ, intentiones non rectæ, concupiscentiæ inordinate, & passionis peruersæ. Et ad hæc vocatur dilecta, sed exteriorem horrens occupatione: *Expoliaui*, inquit, *me*, id est, prorsus exui omnia impedimenta exteriora, quibus eram induta quasi tunica, quomodo nunc iterum induar illa? *Expoliaui*, inquam, ad sollicitudinē vniuersam cum ea expoliandam, vt liberius dilecto inhaererem, ad dilecti notitiam plenius acquirendam, & ad plenam eius amicitiam conquirendam. *Laui etiam pedes meos* affectuum, omnia per affectum despiciendo, quæ ad amplexum dilecti fuerunt impedimenta. Quod egregiè perficit anima virtute paupertatis, quæ est prima inter beatitudines, & ipsa censetur esse tertium cellarium, in quo se sponsa gloriatur introducta. Vnde dicitur in Euangelio: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum.* Quod quatuor modis exponi potest. Primo modo: *Beati pauperes spiritu*, id est, ex electione paupertatem complectentes, tanquam summè amatam. Et sumitur paupertas pro omnimoda abstinentia ab amore mundi, id est, eorū, quæ amor mundi complecti-

Cant. 2.

Matth. 5.
Paupertas
spiritus.

Qq

tur,